

Fair Trade Center 802412-2668

Verksamhetsberättelse och bokslut
för Föreningen
Fair Trade Center 2006

FAIR TRADE CENTER

Sammanfattning

Fair Trade Center är en partipolitiskt obunden ideell förening som i över tio år arbetat för att tydliggöra sambanden mellan enskilda individers konsumtion i Sverige och effekter på miljön och sociala förhållanden i utvecklingsländer. Fair Trade Center vill möjliggöra för fler människor att konsumera medvetet. Vi arbetar dels genom konsumentupplysning och dels genom direkt dialog med företag. Vårt mål är att ständigt föra fram konstruktiva lösningar på problem gällande arbetsförhållanden och miljö i produktion i utvecklingsländer.

Fair Trade Centers arbete med att informera konsumenter och skapa konsumenttryck, samt vår direkta dialog med företag och myndigheter, har bidragit till att hålla debatten om företags ansvar levande. Vårt arbete har också i flera fall, som exemplifieras i denna verksamhetsberättelse, lett till konkreta förbättringar för arbetare i exportindustrin i andra delar av världen.

Under 2006 har vi bland annat...

... granskat branscherna kläder och skor vilket lett till att flera framsteg. Åhléns har efter vår granskning förtydligat sin information till kunderna och Lindex har beslutat sig för att under 2007 börja sälja miljömärkta kläder.

... genomfört en unik kartläggning av landsting och regioner som visade att inget landsting ställer krav på att mänskliga rättigheter ska respekteras vid produktionen av de varor som köps in. En hemsida sattes upp på www.fairtradecenter.se/upphandling för att bevaka landstingens arbete.

... tillsammans med Rena Kläder publicerat den första etiska granskningen av det svenska modeundret. Rapporten resulterade i att flera modeföretag, bland annat Weekday har börjat arbeta med etiska och sociala frågor.

... påverkat genom Blixtpapp. I nio av tolv fall har företagen vi kontaktat reagerat och börjat utöva påtryckningar mot sin leverantör, i flesta fall för att öka respekten för fackliga rättigheter.

... drivit ett folkrörelseperspektiv och argumenterat för tydliga referenser till internationell lag och leverantörsansvar i arbetet med att ta fram en ny standard för socialt ansvar, ISO 26000.

... tillsammans med Forum Syd, Rena Kläder och SwedWatch publicerat boken "Den globala fabriken".

... fört dialog med ca 45 företag och bidragit med våra rekommendationer och erfarenheter för att öka deras möjligheter att genomföra en verksamhet med respekt för mänskliga rättigheter.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
1. Etiska krav i handeln - en möjlighet	2
2. Sociala krav i offentlig upphandling.....	4
3. Övrigt	4
4. Spridning.....	6
5. Organisation.....	7
6. Ekonomi.....	8
Bilaga 1. Åren i korthet.	14
Bilaga 2. Föreläsningar.....	16
Bilaga 3. Mediauppmärksamhet	18

1. Etiska krav i handeln - en möjlighet

Projektet ”Etiska krav i handeln - en möjlighet” som startade under 2003 har två mål:

- Förenkla för konsumenter att efterfråga etiska produkter och ställa krav på företag genom konsumentverktyget, Etikbarometern.
- Genom påverkansarbete få företag att förbättra de sociala förhållandena i produktionen.

Etikbarometern

Etikbarometern är en konsumenttjänst på internet som riktar sig både till konsumenter och företag med information om vad företagen gör och vad de borde göra för en rättvisare handel. Etikbarometern täcker idag 92 företag och affärskedjor¹ i 9 branscher och är Sveriges största databas för etikgranskning av företag. Vi har under året fört dialog med 45 företag.²

Två branscher, kläder och skor, har uppdaterats och utökats under 2006:

Kläder

Under året har vi uppdaterat och utvecklat informationen om klädbranschen. Tio av de största klädföretagen på den svenska marknaden granskades och resultatet publicerades i samarbete med Råd & Rön i deras augustinumner (nr 7 2006).

Undersökning visade att det skett en positiv utveckling inom branschen. För tio år sedan hade inget av företagen en etisk uppförandekod, idag har alla det. Flera av företagen, till exempel

¹ Räkna man bara företag finns 72 på Etikbarometern, men flera av dessa driver olika affärskedjor. Till exempel driver det för konsumenterna okända Top Toy Sveriges två största leksakskedjor, BR Leksaker och Toys r us.

² Till dessa räknar vi brevkorrespondens (det vill säga där vi har haft flera utbyten av brev eller mejl), telefonsamtal där konkreta frågor kring företagets ansvar tagits upp och möten med företagen där frågorna diskuterats.

Polarn o Pyret, har dock alldeles nyligen påbörjat arbetet. Ett företag, MQ, har ännu inte börjat kontrollera att deras leverantörer verkligen följer koden.

Undersökningen fick ett stort genomslag i media och MQs VD lovade när han intervjuades av ekot att de snarast skulle påbörja arbetet med att kontrollera hur arbetsförhållandena såg ut i deras produktion. Flera av företagen lovade efter publiceringen att vidta konkreta åtgärder. Till exempel har Åhléns efter vår granskning förtydligat sin information till kunderna och Lindex har beslutat sig för att under 2007 börja sälja miljömärkta kläder.

Skor

Fair Trade Centers första etikbarometerundersökning av skobranschen gjordes år 2003, då av de två största, Wedins och Nilson Group. I år har deras arbete följts upp samtidigt som tre nya företag granskats, ANWR, Scorett Footwear och ECCO. Resultatet publicerades i samarbete med Råd & Rön i en artikel till deras decembernummer (nr 10 2006).

Undersökningen visade att Wedins och Nilson Group, de tidigare granskade och största skokedjorna i Sverige är de som gör mest. De har påbörjat arbetet att kontrollera att deras leverantörer lever upp till uppförandekoden, men ingen av dem har kontrollerat ens hälften av sina leverantörer. Scorett Footwear visade sig inte ha gjort någonting för att säkerställa etiska inköp. ANWR hade ingen uppförandekod och ingen information om hur de jobbar. Också ECCO visade sig ha långt kvar till en acceptabel nivå på sitt arbete.

Ett stort problem som känns igen från alla branscher Fair Trade Center tittat på är den dåliga informationen. Bara hos två av skoföretagen finns uppförandekoden på hemsidan. Ingen redovisar något om de problem som finns eller hur det går med uppföljningen av deras egna koder.

Skoundersökningen lanserades den 29 november och fick ett stort genomslag. Ekot gjorde ett reportage med intervju samma morgon. Bland andra DN, Svenska Dagbladet och TT följde upp med egna artiklar dagarna efter. Värt att notera är att många renodlade ekonominyhetsmedier tog upp undersökningen, några exempel är E24 Näringsliv, Privata Affärer, Dagens Industri, Ekonominyheterna.se och Supermarket.se. Dessutom följde den danska tidningen "Börsen" upp med en artikel som fokuserade på ECCO där bland annat det danska facket 3F kritiserade företaget för bristande intresse för att kontrollera efterlevnaden av koden.

Vi förde efter publiceringen samtal med flera av företagen och kommenterade deras arbete. Bland annat träffade vi inköpschefen på Wedins skor och förde fram våra rekommendationer till förbättringar och idéer på hur de skulle kunna jobba med arbetstagarinformation och samarbete med lokala organisationer.

Svenska modeföretag

I samarbete med Rena Kläder granskades nio svenska modeföretag.³ Resultaten publicerades i rapporten "Nio modeföretag – hur nio svenska modeföretag ser på socialt ansvar i

---

³ Björn Borg, Filippa K, J Lindeberg, Nudie, Svea, Tiger of Sweden, We International AB, Weekday AB samt Whyred

produktionen”. Åtta av de nio granskade modeföretagen syr upp sina kläder i låglöneländer där kränkningar av mänskliga och fackliga rättigheter är vanligt. Trots detta saknar fem av de nio modeföretag en strategi för att förhindra brott mot mänskliga rättigheter i produktionen av deras varor. Rapporten uppmärksammades bland annat i DN, Dagens Industri och P3s nyheter.

2. Sociala krav i offentlig upphandling

Fair Trade Center har under 2006 arbetat med att påverka staten att ta ett socialt ansvar vid upphandlingen av varor. Arbetet började under våren med en utbildningsdag för offentliga inköpare i Jönköpings län och Västra Götaland. Debatten blev offentlig genom en direktsänd debatt på P1 morgon mellan Fair Trade Center och kommun och finansmarknadsministern Sven-Erik Österberg.

I juni presenterade Fair Trade Center en unik genomgång av samtliga landsting och regioner. Undersökningen visade att inget landsting ställer krav på att grundläggande mänskliga rättigheter ska respekteras vid produktionen av de varor som köps in för skattepengar. Hela resultatet publicerades på en klickbar Sverige-karta på www.fairtradecenter.se/upphandling som visar vilka landsting som har fått grönt, gult respektive rött ljus för sin upphandling.

Undersökningen fick stort medialt genomslag och flera lokala politiker uttalade sitt stöd för att ställa etiska och sociala krav i vid offentlig upphandling. Genom undersökningen har Fair Trade Center fått kontakt med upphandlare över hela Sverige som vänder sig till föreningen med frågor om de ska gå tillväga för att lägga in etiska och sociala frågor i upphandlingen. Fair Trade Center har fört dialog med ca 30 upphandlare under 2006.

Mina Skattepengar

Arbetet med att föra fram etiska krav i offentlig upphandling samordnades med Rättvisemärkt, SKTF och Rena Kläder i den gemensamma kampanjen ”Mina skattepengar”. Målet för kampanjen är att säkerställa att skattepengar går till verksamheter som främjar mänskliga och fackliga rättigheter. Kampanjen startade officiellt under Almedalsveckan där ca 40 aktivister samlades för att ordna seminarier och påverka politiker. Under oktober arrangerades en heldagsutbildning för ca 45 offentliga inköpare om etiska och sociala krav i upphandling. Fair Trade Center har också bidragit till kampanjen genom att skriva material till ett utbildningspaket som sattes samman för aktivister. Genom Rena Kläder och Rättvisemärkt har kampanjen utbildat cirka 150 aktivister i hela landet. Aktivisterna arbetar främst lokalt med att påverka politiker

I oktober genomfördes en heldagsutbildning om etisk och socialt ansvar i offentlig upphandling för ca 40 upphandlare. Fair Trade Center medverkade i planering och genomförande av denna.

På hemsidan www.minaskattepengar.nu finns mer information om kampanjen.

3. Övrigt

SwedWatch

Fair Trade Center har fortsatt att vara en aktiv medlem i SwedWatch där Karin Bradley och Ulrika Gunnarsson företrätt föreningen i styrelsen. Fair Trade Center och SwedWatch har samarbetat kring två rapporter, ”Arbetarnas situation på varven i Kina” om svenska rederier som tillverkar fartyg i Kina och ”Bristande miljö- och etikkontroll i Kina” om Clas Ohlson och Biltema. Fair Trade Center formulerade krav på företagen, gjorde pressarbete och använde materialet i egna aktiviteter. Under året har SwedWatch även påbörjat research för en rapport och en film i samarbete med Fair Trade Center om offentlig upphandling. Rapporten och filmen ska släppas i mars 2007.

Rena Kläder

Fair Trade Center sitter med i Rena Kläders arbetsgrupp och är aktiva i planeringen av nätverkets verksamhet. Under 2006 har Fair Trade Center spridit information om Rena Kläder och aktivt arbetat med två av Rena Kläders projekt, Blixtupprop och kampanjen ”Mina skattepengar”. Vid ett flertal tillfällen har Fair Trade Center deltagit i föreläsningar för och tillsammans med de andra organisationerna bakom Rena Kläder.

Det internationella nätverket Clean Clothes Campaign (CCC), där Rena Kläder är den svenska delen, arbetar i flera länder med att granska företags etikarbete. Fair Trade Center deltog i CCCs internationella möte i Cambridge som tog upp samordningen av Blixtupprop samt förberedelser inför kampanjen ”Play Fair 2008” som genomförs i anslutning till de olympiska spelen i Peking 2008.

Blixtupprop

Fair Trade Center har under 2006 agerat koordinatör för det internationella Urgent Appeal-nätverket. I Sverige går aktiviteterna under namnet Blixtupprop. Fair Trade Center har spridit information om Blixtupprop inom nätverket Rena Kläder, bland annat genom artiklar och föreläsningar. Förutom fallen vi har arbetat med har vi hållit utbildningar kring blixtupprop vid ett tillfälle på Rena Kläders utbildning. Återkopplingen till aktivisterna i Sverige har sköts genom nyhetsbrevet för Blixtupprop och på Rena Kläders arbetsgruppsmöten.

Under året har Fair Trade Center arbetat med tolv Blixtupprop. I nio av fallen har företagen vi kontaktat reagerat och börjat utöva påtryckningar mot sin leverantör för att förbättringar ska genomföras. Sju av fallen har varit offentliga vilket innebär att fallet har publicerat och allmänheten har uppmanats att utöva påtryckning mot företagen. De offentliga fallen har riktat sig mot North Sails, Fila, Spectrum, Hummel, men även mot regeringarna i Bangladesh och Kina för att påverka fabrikssäkerhet och en höjning av minimilönerna. Under 2006 har över 900 påverkansbrev skickats från aktivister till företag och regeringar som har varit inblandade i offentliga Blixtupprop.

ISO

Fair Trade Center har deltagit i den nationella delen av det internationella arbetet med att ta fram en ny standard för socialt ansvar, ISO 26000. Arbetet handlar om att ta fram en global

standard för hur organisationer av alla slag kan jobba med sitt sociala ansvar och sker inom ramen för den svenska arbetsgruppen.

Under 2006 fanns det två aktiva ideella organisationer i den svenska arbetsgruppen, Fair Trade Center och Ecpat. Gemensamt har Fair Trade Center och Ecpat formulerat de viktigaste punkterna att driva; att företag och organisationer alltid är underställd lokal och internationell lag, att företag inte bara är ansvariga för den egna verksamheten utan också den verksamhet de har möjlighet att påverka och att de ska vara öppna med hur väl de lever upp till sina åtaganden. Fair Trade Center hoppas få stöd för dessa punkter också på ett bredare plan hos andra organisationer. Fair Trade Center har också föreläst på en utbildningsdag för ISO-deltagarna den 29 november.

Stockholms Internationella Handelsskola

Fair Trade Center har i Stockholms Internationella Handelsskolas styrelse representerats av Christina Lindberg. Fair Trade Center höll i en fyra timmars utbildning för inköpsstudenterna om etisk och social handel. En student från internationella handelsskolan gjorde praktik på Fair Trade Center i två månader under hösten 2006. Under praktiken skrev hon en rapport om hur inköpsmetoder påverkar etikarbetet som baserades på djupintervjuer med inköpscheferna på två företag.

Övriga samarbeten

Under 2006 samarbetade Fair Trade Center med ett flertal organisationer. Bland annat genom att anordna gemensamma föreläsningar och mediautspel och bidra med information till andras material. Främst har samarbetat varit med: Studieförbundet, SwedWatch (Snf, Lutherhjälpen, Miljöförbundet Jordens Vänner och UBV), Rena Kläder (LO-TCO Biståndsnämnd, Industrifacket, Handelsanställdas förbund, Röda Korsets ungdomsförbund, SKTF, Svenska Kyrkans Unga, Rättvisesakademien, Förbundet Vi Unga och Emmaus Stockholm), Clean Clothes Campaign (internationellt nätverk) och Forum Syd.

Tillsammans med Forum Syd, Rena Kläder och SwedWatch publicerade föreningen boken ”Den globala fabriken” som belyser arbetsförhållandena i olika industrier i utvecklingsländer och vad man kan göra för att förbättra dem. Organisationerna lanserade boken tillsammans på ett öppet lunchseminarium. Boken har också erbjudits som medlemsförmån till Fair Trade Centers medlemmar under året.

Fair Trade Center utvecklade och genomförde tillsammans med Rena Kläder en en-poängskurs ”Etiska och sociala perspektiv och initiativ i klädindustrin” på textilhögskolan i Borås. Kursen fick en positiv utvärdering av studenterna och ska utvecklas under år 2007.

I samverkan med Forum Syd, Attac, UBV, Rena Kläder och Röda Korset Folkhögskola arrangerades Julmarknaden Schysst jul i ABF-huset den 9 december. Dagen bjöd på julmusik, marknad, modevisning, föredrag och filmvisning. Fair Trade Center visade filmen ”Tomtens verkstad” och höll ett föredrag. Arrangemanget var mycket välbesökt.

4. Spridning

Under 2006 omskrevs Fair Trade Center i minst 99 tidningsartiklar, sex TV-inslag och fjorton radioinslag. Fair Trade Center har också hållit föreläsningar för sammanlagt cirka 1650 personer. Därtill har granskningarna spridits genom hemsidan och genom samarbetsorganisationer.

Under 2006 har föreningen också försökt lyfta upp våra frågor på den politiska dagordningen. Fair Trade Center har därför träffat och haft ingående samtal med bland annat jordbruks och konsumentminister Ann Christin Nyqvist och Konsumentverkets generaldirektör Karin Lindell för att stärka frågor kring etisk handel inom svensk politik.

Genomslag i media och spridningen av våra granskningar har under 2006 ökat jämför med tidigare år.

	2003	2004	2005	2006
Antal publicerade tidningsartiklar:	12	70	53	99
Antal gånger vi medverkat i TV:	3	10	7	6
Antal gånger vi medverkat i Radio:	3	5	6	14
Antal som nåtts genom föreläsningar:	970	1500	3400	1650
Besökare på www.fairtradecenter.se	ingen statistik	10 798	79 461 ⁴	117 386 ⁵
Ingen statistik finns för www.etikbarometern.se				

Medial uppmärksamhet

Under året har Fair Trade Center fått stor medial uppmärksamhet vid släpp av föreningens rapporter. Landstingsundersökningen som lanserades i juni fick främst genomslag genom radio vilket spred sig till lokalradiostationer över i hela landet. Underökningarna om kläder och skor har först publicerats i tidningen Råd & Rön och sedan i Dagens Nyheter, Svenska dagbladet och även Ekot. Fair Trade Center har också blivit intervjuat och citerat i frågor som föreningen ej själva har lanserat till exempel en undersökning av P1 om tillverkning av gatustenar i Kina.

Nyhetsbrev

Fair Trade Centers nyhetsbrev hade strax under 2100 prenumeranter vid slutet av året och utkom fem gånger under 2006. Nyheterna läggs även upp på hemsidan och i nyhetsarkivet.

5. Organisation

Fair Trade Center firade tioårsjubileum under 2006. 16 augusti ordnades 10-årskalas på Street i Stockholm. Ordförande Bo Sundqvist höll tal liksom Elisabeth Dahlin från regeringens initiativ Globalt Ansvar. Poeten Bob Hanson och artisten Marit Bergman underhöll de cirka 200 gästerna. Döne Delibas bakade till Fair Trade Centers ära en tårta som illustrerade föreningens verksamhet under de tio åren.

⁴ Inklusive uppskattad uppgift för november och december

⁵ Inklusive uppskattad uppgift för januari

Under året har Henrik Lindholm, Minna Janusson och Jerker Thorsell varit anställda på kansliet. Henrik Lindholm var tjänstledig från augusti till december 2006.

Styrelsen har sammanträtt fem gånger under 2006. Styrelsen har bestått av Bo Sundqvist, Karin Bradley, Kristina Bjurling, Liv Fjellander, Göran Eklöf, Hanna Igelström och Ulrika Gunnarsson. Under året slutade Karin Bradley. Hanna Johansson och Ulrika Gunnarsson valdes in.

Under år 2006 hade föreningen Fair Trade Center 98 betalande medlemmar.

6. Ekonomi

Styrelsen för Fair Trade Center får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2006.

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel:

balanserad vinst	274 609
årets vinst	118 100
	392 709

disponeras så att

i ny räkning överföres	392 709
------------------------	---------

Föreningens resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med tilläggsupplysningar.

		2006-01-01	2005-01-01
Resultaträkning	Not	-2006-12-31	-2005-12-31
Verksamhetens intäkter			
Projektbidrag	1	841 680	1 173 368
Medlemsavgifter/gåvor		10 624	8 814
Uppdrag/Föreläsningar		133 736	119 532
Rapporter/Film		36 754	53 149
		1 022 794	1 354 863
Verksamhetens kostnader			
Inköp material		-19 000	-17 845
Främmande tjänster		-39 693	-232 638
Personalkostnader	2	-595 572	-696 907
Kanslikostnader		-259 264	-280 504
		-913 529	-1 227 894
Rörelseresultat		109 265	126 969
Resultat från finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		10 385	11 987
Räntekostnader och liknande resultatposter		-1 550	-61
Resultat efter finansiella poster		118 100	138 895
Förändring resultatutjämningsfond		0	-110 000
Årets resultat		118 100	28 895

Balansräkning	Not	2006-12-31	2005-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Inventarier, verktyg och installationer	4	16 463	5 908
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andra långfristiga fordringar		22 800	22 800
Summa anläggningstillgångar		39 263	28 708
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		41 071	9 102
Övriga fordringar		14 353	34 115
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		11 856	12 319
		67 280	55 536
Kassa och bank		932 640	637 051
Summa omsättningstillgångar		999 920	692 587
Summa tillgångar		1 039 183	721 295
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserat resultat		274 610	245 714
Årets resultat		118 100	28 895
		392 710	274 609
Summa eget kapital		392 710	274 609

Avsättningar

Övriga avsättningar	5	110 000	110 000
Kortfristiga skulder			
Förskott från kunder		461 379	248 060
Övriga skulder		14 328	29 630
Leverantörsskulder		20 058	18 588
Aktuella skatteskulder		-603	847
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		41 311	39 561
		536 473	336 686
Summa eget kapital och skulder		1 039 183	721 295

Tilläggsupplysningar**Redovisnings- och värderingsprinciper**

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta. Övriga tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärden där inget annat anges. Periodisering av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.

Noter**1 Bidrag har erhållits enligt följande:**

	2006	2005
Konsumentverket	94 631	428 006
Lutherhjälpen	55 000	0
Sv Institutet	0	10 000
Forum Syd	439 722	173 898
Arvsfonden	84 352	415 648
Rena Kläder	126 461	68 539
Sigrid Rausing	41 515	77 276
	841 681	1 173 367

2 Anställda och personalkostnader

	2006	2005
Medelantalet anställda		
Kvinnor	1	1
Män	1	1
	2	2

Löner, ersättningar och sociala kostnader

Löner och andra ersättningar till anställda	525 602	562 984
Pensionskostnader till anställda	36 678	31 188
Övriga sociala kostnader	152 276	162 157
	714 556	756 329

3 Avskrivningar och nedskrivningar

Anläggningstillgångar skrivs av enligt plan över den förväntade nyttjandeperioden med hänsyn till väsentligt restvärde. Följande avskrivningsprocent tillämpas:

Materiella anläggningstillgångar

Inventerier	20 %
-------------	------

4 Inventarier, verktyg och installationer

	2006-12-31	2005-12-31
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Ingående anskaffningsvärde	9 594	9 594
Inköp	14 444	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	24 038	9 594
Akkumulerade avskrivningar		
Ingående avskrivningar	-3 686	-1 767
Årets avskrivningar	-3 889	-1 919
Utgående ackumulerade avskrivningar	-7 575	-3 686
Utgående redovisat värde	16 463	5 908

5 Övriga avsättningar

	2006-12-31	2005-12-31
Resultatutjämningsfond	0	-110 000

Stockholm den 4 mars 2007

Bo Sundqvist
Ordförande

Göran Eklöf

Ulrika Gunnarsson

Hanna Igelström

Liv Fjellander

Kristina Bjurling

Revisorspåteckning

Min revisionsberättelse har lämnats den .

Svedin Staffan
Auktoriserad revisor

Bilaga 1. Åren i korthet.

1996

- Fair Trade Center bildades i oktober.
- Den första granskningen var en undersökning av Nikes sportskotillverkning.

1997

- Undersökning av svenska klädkedjor.
- Initiativ togs till att kampanjen Rena Kläder skulle starta i Sverige.

1998

- Branscherna Snittblommor, leksaker och turism granskades. Flera reseföretag påbörjade efter vår rapport ett mer omfattande etikarbete. Blomstergrossisternas förbund driver nu ett internationellt projekt för etisk märkning.
- Fair Trade Center fortsatte driva på arbetet om större etisk kontroll inom klädtillverkningen bland annat genom ett seminarium om etisk handel med Ethical Trading Initiative (ETI).

1999

- Projektet för Oberoende kontroll inom klädtillverkning startades tillsammans med Rena kläder. Projektet pågick fram till 2001 och fick namnet Dresscode.
- ”Ställ ut – ställ krav” utställning för gymnasieelever om etisk handel.

2000

- Dresscode pågick med förhandlingar med H&M, KappAhl, Indiska och Lindex. Två pilotstudier genomfördes i Norra Indien och Kina. Kriterier utvecklades för de svenska företagens införande av uppförandekoden.
- Rapport ”Vad har du på fötterna” togs fram tillsammans med Studieförbundet och Valla folkhögskola.
- Studie om elektronikindustrin tillsammans med Naturskyddsföreningen med delstudier gjorda i Malaysia och Kina av lokala organisationer och forskare.

2001

- ”Vägen till din mobiltelefon” en granskning och kampanj om etik och mobiltelefoner. Ericson antog under denna tid en uppförandekod.
- Globala studien ”Globala företag – globalt ansvar?” En studie om Volvo och Ericssons etiska ansvar publicerades med Forum Syd, Diakonia, Lutherhjälpen och Rädda Barnen.
- Fair Trade Center tog initiativ till att starta nätverket SwedWatch i december 2001.
- Fair Trade Center genomförde en studie med konkreta förslag för Sveriges politik för global utveckling – Globkom. Studien återfinns också som källa på flera ställen i Globkoms betänkande.

2002

- Fair Trade Center tog initiativ till grundandet av SwedWatch.
- ”Vi Handlar - Vem Betalar?”, en dokumentär om produktionen av kläder och skor spelades in i Södra Indien och premiärvisades på Zenit och senare på SVT.

2003

- Etikbarometern startade med granskning av kläder och skor. Alla stora klädkedjor har nu antagit etiska uppförandekoder och har idag ett omfattande kontrollarbete. Wedins skor har nu antagit en uppförandekod
- En granskning av leksaksföretagen publiceras i Råd&Rön och på Etikbarometern. Playbox utvecklade efter detta etiska krav för sin upphandling och ICA har sagt att man kommer att förtydliga sin uppförandekod.
- Fair Trade Center tog tillsammans med Lutherhjälpen, FIAN och Svenska Naturskyddsföreningen fram studien "Företagens ansvar – var går gränsen för det ansvarfulla företaget?". Delar av studien lyftes in i konsumentverkets rapport "Konsumtion och etik - Om företagens sociala ansvar och etiska märkning".

2004

- Filmen "Rapport från Tomtens verkstad" en dokumentär om leksaksproduktion spelades in i Kina och visades på Uppdrag Granskning i SVT. Globala studien "Billig, snabb och lydig" om leksaksproduktion publicerades med Forum Syd och SwedWatch. Uppföljningen av leksaksbranschen har gjort att flera företag nu har etiska uppförandekoder och bättre kontroll. Top Toy har gått med på att genomföra utbildning för arbetare.
- Elektronikbranschen granskades och datorföretag och mobilföretag lades till på etikbarometern. Undersökningarna fick stort genomslag i media.
- En granskning av de svenska sportföretagen genomfördes i samarbete med Råd & Rön.

2005

- Fair Trade Center blev Blixtuppropskoordinator i Sverige för det internationella nätverket Clean Clothes Campaign. New Wave Group lovar nu ersättning till de drabbade av en fabrik som rasade i Bangladesh.
- Skolturné tillsammans med Studieförbundet och en lokal teatergrupp på gymnasieskolor i Västerbotten. Turnén väckte stort intresse och många initiativ till vidare engagemang.
- Granskning av etiska fonder och hobby/verktygsföretag. Flera av fondförvaltarna har efter vår granskning förtydligat sin information till spararna och tre av nio granskade verktygsföretag har antagit etiska regler för inköp.

2006

- Granskat branscherna kläder och skor igen. Åhléns har efter vår granskning förtydligat sin information till kunderna.
- Undersökning av Sveriges landsting visade att inget av dem ställer krav på att grundläggande mänskliga rättigheter ska respekteras vid produktionen av de varor som köps in för skattepengar.
- Genomfört den första etiska granskningen av det svenska modeundret tillsammans med Rena Kläder. Rapporten resulterade i att flera modeföretag, bla Weekday har börjat arbeta med etiska och sociala frågor.
- Påverkat genom blixtupprop. I nio av tolv fall har företagen vi kontaktat reagerat och börjat utöva påtryckningar mot sin leverantör för att förbättringar för främst att facklig organisering ska respekteras.

Bilaga 2. Föreläsningar

Under året har Fair Trade Center arrangerat och medverkat på 28 föreläsningar och arrangemang där över 1600 personer deltagit. Nedan är ett urval:

19/1	Stockholms Internationella Handelsskola	ca: 30
26/1	Stockholms Internationella Handelsskola	ca: 30
23-25/1	Tre temadagar om konsumentaktivism på Östra gymnasiet (Umeå)	280
15/2	Stadsbiblioteket Malmö, föreläsning om Fair Trade Center arrangerad av Studieförbundet	ca: 20
16/2	Föreläsning på branschkonferens om etiska investeringar	ca: 30
21/2	Halvdags workshop om etiska krav i offentlig upphandling för offentliga inköpare i Jönköpings län och Västra Götaland	19
17/3	Lunchseminarium arrangerat tillsammans med Rena Kläder, Forum Syd och SwedWatch för att lansera boken Global Fabrik	ca: 30
20/3	SIS miljömärkning i Oslo, föreläsning, filmvisning och debatt med Christian Ewert (ICTI Care Process)	20
20/3	ABFs Internationell konferens	18
22/4	Sida / Zenith miniseminarium under evenemang "Du shoppar – vem betalar?" Workshop kring boken "Den globala Fabriken"	ca: 10
13/5	Konfärest i Uppsala, föreläsning om rättvis handel	ca: 200
10/6	Föreläsning på Brunsvik för LO och Attacs sommarläger	ca: 100
15/6	Möte Kinesisk regeringsdelegation på UD Presentation och diskussion kring våra frågor	ca: 20
16/8	Fair Trade Center firar 10-år med föreläsning av ordförande Bo Sundqvist och Elisabeth Dahlin från Globalt Ansvar	ca: 200
21/8	Rena Kläders strategimöte Föreläsning + diskussion etiska kontrollinitiativ	ca: 20
2/10	Kurs om socialt ansvar på Handelshögskolan Göteborg Medverkan i redovisningsseminarium	ca: 40

Fair Trade Center 802412-2668

4/10	Svensk Handels Tulldag Föreläsning	ca: 25
10/10	Seminarium Lobbyism och Demokrati, Cogito Moderator	ca: 20
11/10	Globala Gymnasiet, elever på praktik Etikakademin Presentation Fair Trade Center + diskussion ca:15	
27-28/10	Rättvis handelsfestival, Uppsala	ca: 90
6/11	Förhandsvisning China Blue, Rena Kläder Moderator	ca: 60
11/11	Paneldeltagare på filmfestival ”mat makt och miljö”	ca: 50
20/11	Globala Gymnasiet, elever på praktik Global Reporting Presentation Fair Trade Center + diskussion ca:15	
21/11	Antirasistiska filmdagar, föredrag	ca: 200
27/11	Stenebyskolan, Dals Långed (konsthögskola, textil mm) Föreläsning + möten med elever	ca: 40
29/11	Föreläsning om etiska krav i handeln för deltagarna i ISO arbetet med att utveckla en social standard	ca: 35
4-5/12	Borås textilhögskola	ca: 35

Bilaga 3. Mediauppmärksamhet

Ett urval:

TV

SVT, Tvärsnytt, 2006-06-28, "Landstingen frågar inte om etiken vid upphandling"
Rapport, 2006-07-01 och 2006-07-04 (morgon), "trendigt, ja- men hur har arbetarna det?"
Tv8, reportage om Fair Trade Center
TV4 Jönköping, 2006-06-28, "Landstinget har dålig koll på hur varor från utlandet produceras"
TV 4, Nyheter, om moderapporten
Ekonominyheter, TV4, "Miljögifter i Kinesisk elektronik"

Radio

Ekot, 2006-06-28, "Etiken glöms bort när landstingen upphandlar"
Sörmlands radio P4, 2006-06-28, "Inga etiska krav vid upphandlingar"
Dalarnas radio P4, 2006-06-28, "Landstinget saknar etisk upphandlingspolicy"
Västra Götaland P4, 2006-06-28, "Etiska krav ovanligt bland landstingen"
Västmanland P4, 2006-06-28, "Inga etiska krav från landstinget i Västmanland"
Kalmar P4, 2006-06-28, "Landstinget kollar inte etiska krav"
Värmland P4, 2006-06-28, "Landstinget i Värmland får underkänt"
Gävleborg P4, 2006-06-28, "Inga etiska krav på landstingsinköp"
Skåne P4, 2006-06-28, "Inga krav på mänskliga rättigheter"
Jämtlands län P4, 2008-06-28, "Landstinget kritiseras för handel med låglöneländer"
Hallands radio, 2006-06-29, "Landstinget köper varor utan etik"
P3, Nyheter, 2006-07-06, intervju med Minna om moderapporten
Ekot, 2006-11-29, "Dålig kontroll av skotillverkares skor"
Ekot, 2006-12-20, "Miljögifter i produkter från Clas Ohlsson och Biltema"

Tidningsartiklar

ICA-Kuriren, 2006, "Etiska fonder kan ha porr i portföljen"
Importören, nr 1, 2006, "Det etiska företaget en lönsam affär"
Arbetarbladet, 2006-05-03, "Kineser dör för att Gävle ska bli fint"
Dagen, 2006-05-10, "Kampanj ska stoppa oetisk upphandling"
Råd & Rön, 2006-05-12, "Etik i upphandling"
Sydsvenska Dagbladet, 2006-05-17, "Offentlig sektor blundar när det gäller mänskliga rättigheter"
Göteborgs-posten, 2006-05-27, "Högt pris för billig sten"
Östgöta-corren, 2006-05-20, "En bojkott löser inga problem"
SvD Näringsliv, 2006-06-19, "Få anmälningar till etisk nämnd"

Dagens Industri, 2006-06-28, "Företagen mer etiska än staten"
Dagens Medicin, 2006-06-28, "Landstingen saknar etiska regler vid upphandling"
Dagens PS, 2006-06-28, "Landstingen glömmet etiken"
Ljusnan, 2006-06-29, Ledare, "Går skattemedel till barnarbete"
Eskilstunakuriren, 2006-06-29, "Landstingen glömmet etiken vid upphandlingar"
Gotlands Tidningar, 2006-06-29, "Gotlands kommun får underkänt"

Helsingborgs Dagblad, 2006-06-29, ”Inga krav på mänskliga rättigheter när region Skåne handlar varor”

Norra Västerbottens tidning, 2006-06-30, ”Oetiska Inköp i Norrbotten”

VästerviksTidningen, 2006- 06-30, ”Landstinget satsar på etisk upphandling”

Uppsala Nya tidning, 2006-06-30, ”Landstinget dåligt på att ställa etiska krav vid upphandling”

Göteborgsposten, 2006-07-05, ”Mode utan koll”

Dagens industri, 2006-07-05, ”Socialt ansvar iskallt för heta modeföretag”

Dagens nyheter, 2006-07-06, ”Många svenska modebutiker struntar i etiken”

Metro, 2006-07-06, ”Modeundrets baksida”

Tv4 webnyheter, 2006-07-06, ”Svenska Modeunder utan koll på rättvisa”

SvD, näringsliv, 2006-08-15, ”Konsumeter måste ställa krav”

SvD, näringsliv, 2006-08-15, ”Arbetsmiljön är godkänd hävdar företagen”

SvD, näringsliv, 2006-08-15, ”Sylvass kritik mot svenska rederier”

Råd och Rön, nr 7 2006, ”Något renare kläder”

Sveriges radio, web, 2006-08-16, ”Dålig kontroll av etiska Klädregler”

SvD, näringsliv, 2006-08-17, ”Kritik mot klädbolag för bristande etisk handel”

Dagens Handel.se, 2006-08-17, ” Etiken förbättras hos svenska företag”

Dagen, 2006-08-17, ”Bättre etik bland svenska klädjättar”

Supermarket.se, 2006-08-17, ”Klädföretag har bättrat sig”

Sundsvalls tidning, 2006-08-17, ”Stora skillnader i klädföretagens etiska arbete”

Dagens ETC, 2006-08-21, ”Klädföretagen har blivit bättre- men inte bra”

Arbetsliv, web, 2006-08-21, ”Modeföretag tar tag i arbetsmiljön”

Borås Tidning, 2006-08-16, ”MQ har dålig koll på leverantörer”

Aftonbladet, 2006-08-16, ”Stora skillnader i klädföretagens etiska arbete”

ICAnyheter.se, 2006-08-17, ”Etiken bättre i klädbranschen”

Dagens ETC, nr 32, 2006, ”Klädföretagen har blivit bättre – men mycket kvar att göra”

Expressen, 2006-08-25, ”Svenska företag betalar svältlöner”

SvD, Näringsliv, 2006-09-04, ”Modeföretag kritiseras för brister i det etiska arbetet”

SKTF-Tidningen, 2006-08-18, ”SKTF i valstuga för etisk upphandling”

Dagens PS, 2006-09-05, ”Vem granskar företag?”

SvD, Näringsliv, 2006-11-13, ”....men fler vill ta ansvar”

SvD, Näringsliv, 2006-11-14, ”Allt fler zoner fria från ansvar”

SvD, Näringsliv, 2006-11-15, ”Dålig koll på jeans ursprung”

Råd och Rön, nr 10, 2006, ”Vissa är bättre skodda”

DN, 2006-11-29, ”Skoföretag brister i etik”

Barometern (Oskarshamstidningen), 2006-11-29, ”Kritik mot svenska skokedjor”

Blekingeläns tidning, 2006-11-29, ”Kritik mot svenska skokedjor”

Bohuslänningen, 2006-11-29, ”Kritik mot svenska skokedjor”

Hallandsposten, 2006-11-29, ”Kritik mot svenska skokedjor”

Länstidningen i Östersund, 2006-11-29, ”Kritik mot svenska skokedjor”

Norra Skåne, 2006-11-29, "Kritik mot svenska skokedjor"
Realtid.se, 2006-11-29, "Kritik mot svenska skokedjor"
Skånska dagbladet, 2006-11-29, "Kritik mot svenska skokedjor"
Smålandsposten, 2006-11-29, "Kritik mot svenska skokedjor"
Sydsvenska dagbladet, 2006-11-29, "Kritik mot svenska skokedjor"
Tidningen Ångermanland, 2006-11-29, "Kritik mot svenska skokedjor"
Trelleborgs allehanda, 2006-11-29, "Kritik mot svenska skokedjor"
Uppsala Nya Tidning, 2006-11-29, "Kritik mot svenska skokedjor"
Privata Affärer, 2006-11-29, "Kritik mot svenska skokedjor"
Dagens industri, 2006-11-29, "Svenska skotillverkare brister i etik"
Ekonominyheterna TV4, 2006-11-29, "Skoföretagen brister i etiken"
Dagen, 2006-11-30, "Kritik mot svenska skotillverkare"
Vestmanlands Tidning, 2006-11-30, "Bryr du dig om vad du har på fötterna?"
Supermarkets.se, 2006-12-01, "Svenska skor mindre rättvisa än svenska kläder"

Dagens ETC, 2006-12-04, "Svenska företag brister i etik"
Realtid.se, 2006-12-14, "Nokia och Motorola i giftskandal"

Kyrkans tidning, 2006-12-20, "Höga halter av bly och kadmium i vanliga julklappar"
Sundsvalls Tidning, 2006-12-21, "Miljögifter i varor från Clas Ohlson och Biltema"
Nerikes Allehanda, 2006-12-21, "Miljögifter i varor från Clas Ohlsson och Biltema"
Barometern (Oskarshamnstidningen), 2006-12-21, "Miljögifter i Kinesisk elektronik"
Blekingeläns tidning, 2006-12-21, "Miljögifter i Kinesisk elektronik"
Bohuslänningen, 2006-12-21, "Miljögifter i Kinesisk elektronik"
Östgöta Correspondenten, 2006-12-21, "Miljögifter i Kinesisk elektronik"
Dagens PS, 2006-12-21, "Miljögifter i Kinesisk elektronik"
Svenska dagbladet Näringsliv, 2006-12-21, "Miljögifter i Kinesisk elektronik"
Veckans Affärer, 2006-12-21, "Miljögifter i Kinesisk elektronik"
Eskilstuna-Kuriren, 2006-12-21, "Miljögifter i Kinesisk elektronik"
Göteborgsposten GP, 2006-12-21, "Miljögifter i Kinesisk elektronik"
Hallandsposten, 2006-12-21, "Miljögifter i Kinesisk elektronik"
Helsingborgs Dagblad, 2006-12-21, "Miljögifter i Kinesisk elektronik"
Kristianstabladet, 2006-12-21, "Miljögifter i Kinesisk elektronik"
Ljusnan, 2006-12-21, "Miljögifter i Kinesisk elektronik"
Länstidningen Östersund, 2006-12-21, "Miljögifter i Kinesisk elektronik"
Metro Sverige, 2006-12-21, "Miljögifter i Kinesisk elektronik"
Motala och Vadstena Tidning, 2006-12-21, "Miljögifter i Kinesisk elektronik"
Norra Skåne, 2006-12-21, "Miljögifter i Kinesisk elektronik"
Norrbottnenskuriren, 2006-12-21, "Miljögifter i Kinesisk elektronik"
Norrköpings tidningar, 2006-12-21, "Miljögifter i Kinesisk elektronik"
Privata Affärer, 2006-12-21, "Miljögifter i Kinesisk elektronik"
Realtid.se, 2006-12-21, "Miljögifter i Kinesisk elektronik"
Skånska dagbladet, 2006-12-21, "Miljögifter i Kinesisk elektronik"
Smålandsposten, 2006-12-21, "Miljögifter i Kinesisk elektronik"
Sundsvallstidning, 2006-12-21, "Miljögifter i Kinesisk elektronik"